

INSPEKCJA HANDLOWA

WOJEWÓDZKI INSPEKTORAT
ul. Gdańska 38 90-730 Łódź
NIP 727-11-49-261 Regon 000136886

tel. 42 636-03-57
fax 42 636-85-50
e-mail: sekretariat@wiih.lodz.pl

Łódź, dnia 28.04.2016 r.

I N F O R M A C J A

z kontroli mięsa i produktów mięsnych pod kątem ujawnienia zafalszowania produktami tańszymi

Wojewódzki Inspektorat Inspekcji Handlowej w Łodzi, w ramach realizacji programu Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów *DIH - 81 - 17 (1)/15/JS* w I kwartale 2016 r. przeprowadził kontrole w **13** placówkach, obejmując nimi:

- **3** hurtownie,
- **4** sklepy należące do sieci handlowych,
- **6** pozostałych sklepów.

Celem tych kontroli była ocena jakości handlowej mięsa i przetworów mięsnych pod kątem ujawnienia zafalszowań produktami tańszymi (np. wołowiny i baraniny wieprzowiną oraz drobiem, dziczyzny mięsem pochodzącym od zwierząt gospodarskich) oraz zbadanie wieprzowiny i wyrobów z wieprzowiny na zgodność z obowiązującymi przepisami i deklaracją producenta.

Łącznie ocenie poddano **77** partii mięsa i przetworów mięsnych wartości łącznej **5.785** zł, w tym:

- **15** partii wartości **2.584** zł w *hurtowniach*,
- **27** partii wartości **1.408** zł w *sklepach należących do sieci handlowych*,
- **35** partii wartości **1.793** zł w *pozostałych sklepach*.

Badaniem objęto:

- **5** partii **mięsa świeżego**, w tym **mielonego** wartości **233** zł w tym:
 - **1** partię mięsa **bez wieprzowiny** wartości **48** zł,
 - **1** partię mięsa **wieprzowego** wartości **87** zł,
 - **3** partie mięsa **z udziałem wieprzowiny** wartości **98** zł,
- **4** partie **surowych wyrobów mięsnych** wartości **200** zł, w tym:
 - **1** partię wyrobów **bez wieprzowiny** wartości **72** zł,
 - **3** partie wyrobów **wieprzowych** wartości **128** zł,
- **68** partii **produktów mięsnych** wartości **5.352** zł, w tym:
 - **4** partie produktów **bez wieprzowiny** wartości **746** zł,
 - **42** partie produktów **wieprzowych** wartości **2.175** zł,

- 22 partie produktów z udziałem wieprzowiny wartości 2.431 zł.

Nieprawidłowości stwierdzono w 6 placówkach (46%) to jest w:

- 1 hurtowni,
- 2 placówkach należących do sieci handlowych,
- 3 sklepach.

W toku prowadzonych czynności kontrolnych **zakwestionowano** ogółem 21 partii **produktów mięsnych** wartości 992 zł (27,3 % partii badanych ogółem). Wśród kwestionowanych produktów były:

- 1 partia produktu mięsnego **bez wieprzowiny** (kiełbasa wołowa) wartości 40 zł,
- 14 partii produktów **wieprzowych** wartości 649 zł, w tym 1 partia po upływie terminu przydatności do spożycia wartości 12 zł,
- 6 partii produktów **z udziałem wieprzowiny** oraz mięsa wołowego, cielęciny, dziczyzny, w tym z jelenia wartości 303 zł.

3.1 JAKOŚĆ

Celem dokonania oceny jakości mięsa i przetworów mięsnych w zakresie cech organoleptycznych i fizykochemicznych w stosunku do obowiązujących przepisów i deklaracji producentów w oznakowaniu, zwłaszcza w kierunku ujawniania zafałszowań **pobrano do badań laboratoryjnych** próbki pochodzące z 21 partii mięsa i przetworów mięsnych wartości 1.400 zł, w tym 5 partii wartości 451 zł w hurtowniach, 7 partii wartości 490 zł w placówkach należących do sieci handlowych, 9 partii wartości 459 zł w pozostałych sklepach.

Badaniom laboratoryjnym poddano:

- 3 partie **mięsa świeżego mielonego** wartości 189 zł w tym:
 - 1 partię mięsa mielonego **bez wieprzowiny** wartości 48 zł,
 - 1 partię mięsa mielonego **wieprzowego** wartości 87 zł,
 - 1 partię mięsa mielonego **z udziałem wieprzowiny** wartości 54 zł,
- 2 partie **surowych wyrobów mięsnych** wartości 92 zł, w tym:
 - 1 partię wyrobów **bez wieprzowiny** wartości 72 zł,
 - 1 partię wyrobów **wieprzowych** wartości 20 zł,
- 16 partii **produktów mięsnych** wartości 1.119 zł, w tym:
 - 2 partie produktów **bez wieprzowiny** wartości 104 zł,
 - 6 partii produktów **wieprzowych** wartości 347 zł,
 - 8 partii produktów **z udziałem wieprzowiny** wartości 668 zł.

W wyniku przeprowadzonych badań zakwestionowano 3 partie **produktów mięsnych** (14,3 %) łącznej wartości 217 zł, w tym:

- 1 partię przetworu mięsnego **wieprzowego** wartości 88 zł,

- 2 partie przetworów mięsnych z udziałem wieprzowiny wartości 129 zł.

Stwierdzone wady jakościowe to :

- **niezgodność składu z deklaracją - 2 partie wartości 140 zł**
 - w kielbasie łowieckiej z dziczyzną nie stwierdzono obecności deklarowanego mięsa z jelenia;
 - w parówkach „Babuni” oprócz deklarowanej wieprzowiny stwierdzono obecność DNA drobiu (zawartość surowca drobiowego w ilości $20,5 \pm 7,2\%$),
- wyższa zawartość tłuszczu - 1 partia wartości 77 zł (w kielbasie z cielęciną producent deklarował 23 g tłuszczu w 100 g produktu, a w wyniku urzędowej kontroli żywności stwierdzono 28,4 g).

3.2 PRAWIDŁOWOŚĆ OZNAKOWANIA

Prawidłowość oznakowania sprawdzano we wszystkich kontrolowanych placówkach. Ocenie poddano 76 partii mięsa i produktów mięsnych wartości 5.773 zł (bez 1 partii wartości 12 zł po upływie daty ważności). Badaniem objęto:

- 49 partii oferowanych do sprzedaży bez opakowań wartości 4.102 zł (2 partie surowych wyrobów mięsnych wartości 65 zł, 47 partii produktów mięsnych wartości 4.037 zł),
- 27 partii oferowanych do sprzedaży w opakowaniach wartości 1.671 zł (5 partii mięsa świeżego wartości 233 zł, 2 partie surowych wyrobów mięsnych wartości 135 zł, 20 partii produktów mięsnych wartości 1.303 zł).

W wyniku dokonanych powyższych czynności **zakwestionowano ogółem 19 partii** produktów mięsnych wartości 903 zł (25 % partii badanych), w tym 1 partię wartości 88 zł w hurtowni, 4 partie wartości 143 zł w sklepie sieci handlowej, 14 partii wartości 672 zł w pozostałych sklepach.

Wśród kwestionowanych produktów było:

- 14 partii produktów bez opakowań wartości 672 zł w tym:
 - 1 partia produktu bez wieprzowiny (kielbasa wołowa) wartości 40 zł,
 - 9 partii produktów wieprzowych wartości 430 zł,
 - 4 partie produktów z udziałem wieprzowiny wartości 202 zł;
- 5 partii produktów w opakowaniach jednostkowych wartości 231 zł w tym:
 - 4 partie produktów wieprzowych wartości 207 zł
 - 1 partia produktu z udziałem wieprzowiny wartości 24 zł.

a) Środki spożywcze oferowane do sprzedaży bez opakowań (luzem) zakwestionowano z uwagi na:

- **niepodanie**, w miejscu sprzedaży na wywieszce dotyczącej danego środka spożywczego lub w inny sposób w miejscu dostępnym bezpośrednio konsumentowi finalnemu **wyказu składników**, w tym **substancji powodujących alergię lub reakcje nietolerancji** (*m.in. soja, gluten, jaja, gorczyca*) dla **9** partii wartości **447 zł**;
- **podanie**, w miejscu sprzedaży, **składu niezgodnego ze składem** podanym na etykietach przez **producenta** dla **1** partii wartości **56 zł**;
- **podanie**, w miejscu sprzedaży na wywieszce dotyczącej danego środka spożywczego, **niewłaściwych nazw** dla **6** partii wartości **350 zł**;
 - **nazwa nieadekwatna do składu**,
 - **nazwa bez obowiązkowych danych szczegółowych** (dla kielbasy góralskiej **nie** podano informacji że **osłonka nie jest jadalna**);
 - **bezzasadne zastosowanie przy nazwie określenia „wiejska”** [przetwory zawierały składniki i substancje dodatkowe (*glutaminian sodu, izolat białka sojowego, izoaskorbinian sodu, polifosforany, skrobię ziemniaczaną*) nie stosowane w „wiejskiej” produkcji;
- **niepodkreślenie**, w wykazie składników uwidocznionym w miejscu sprzedaży na wywieszce dotyczącej danego środka spożywczego, za pomocą pisma wyraźnie odróżniającego od reszty wykazu składników, **substancji powodujących alergię lub reakcje nietolerancji** dla **4** partii wartości **173 zł**.

b) Środki spożywcze w opakowaniach jednostkowych zakwestionowano z uwagi na:

- **podanie niezgodnie z prawdą danych w zakresie składu surowcowego** – dla **1** partii wartości **88 zł**,
- **zasłonięcie obowiązkowych informacji na temat żywności** dla **4** partii wartości **143 zł**.

3.3 AKTUALNOŚĆ TERMINÓW PRZYDATNOŚCI DO SPOŻYCIA I DAT MINIMALNEJ TRWAŁOŚCI

We wszystkich placówkach sprawdzono terminy przydatności do spożycia bądź daty minimalnej trwałości oferowanych do sprzedaży środków spożywczych. Kontrolą objęto **77** partii wartości **5.785 zł**. Nieprawidłowości stwierdzono w **1** placówce, w której to oferowano do sprzedaży pasztet pieczony, wieprzowy wartości **12 zł** jeden dzień po upływie terminu przydatności do spożycia.

3.4 WARUNKÓW PRZECHOWYWANIA

Mięso i przetwory mięsne objęte kontrolą przechowywane były zgodnie z zaleceniami producentów oraz wymaganiami rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 852/2004 z dnia 29 kwietnia 2004r. w sprawie higieny środków spożywczych (*Dz. U. L. 139 z 30.04.2004r. s. 1 ze zm.*).

3.5 DZIAŁY PRODUKCJI I PAKOWANIA NA ZAPLECZU HIPERMARKETÓW

Działalność w zakresie pakowania przetworów mięsnych (mięso świeże wieprzowe i wołowe) na zapleczu prowadzona była w 1 placówce wielkopowierzchniowej. W trakcie kontroli nie stwierdzono nieprawidłowości (przepakowywania produktów i wyznaczania nowych terminów przydatności do spożycia, poddawania mięsa zabiegom powodującym zwiększenie masy). Placówka była pod nadzorem Państwowej Inspekcji Sanitarnej.

3.6 ZGODNOŚĆ DEKLAROWANEJ MASY Z RZECZYWISTĄ

Niedoborów masy w stosunku do deklarowanej na opakowaniach jednostkowych nie stwierdzono. Badaniem objęto **26** opakowań wartości **204** zł (8 opakowań wartości 46 zł w hurtowniach, 16 opakowań wartości 127 zł w sklepach sieci handlowych, 2 opakowania wartości 21 zł w pozostałych sklepach) pochodzące z **12** partii mięsa i przetworów mięsnych wartości **882** zł, w tym :

- **6 opakowań mięsa świeżego**, w tym mielonego wartości **59** zł, pochodzących z **3** partii wartości **189** zł;
- **3 opakowania** surowych wyrobów mięsnych wartości **14** zł, pochodzących z **1** partii wartości **72** zł;
- **17 opakowań** produktów mięsnych wartości **131** zł, pochodzących z **8** partii wartości **621** zł.

3.7 POSIADANIE DOKUMENTÓW IDENTYFIKUJĄCYCH DOSTAWCÓW

W trakcie kontroli stwierdzono, że przedsiębiorcy przestrzegali postanowień *art. 18 ust. 2 rozporządzenia (WE) nr 178/2002 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 28 stycznia 2002 r. ustanawiającego ogólne zasady i wymagania prawa żywnościowego, powołującego Europejski Urząd ds. Bezpieczeństwa Żywności oraz ustanawiającego procedury w zakresie bezpieczeństwa żywności (Dz. U. L31 z 01.02.2002)*. Na wszystkie objęte kontrolą wyroby (**76** partii wartości **5.773** zł) przedsiębiorcy okazali dowody dostaw, które umożliwiały identyfikację każdej osoby dostarczającej środek spożywczy do placówki. Produkty te oznaczone były kodem identyfikacyjnym.

We wszystkich placówkach objętych kontrolą dokonano identyfikacji kontrolowanego przedsiębiorcy w oparciu o wpis do CEIDG lub Krajowego Rejestru Sądowego i nie stwierdzono nieprawidłowości.

W **12** kontrolowanych placówkach przedsiębiorcy posiadali zgodę organu nadzoru sanitarnego na prowadzenie działalności, a ich działalność była zgodna z posiadaną decyzją. Natomiast w **1** przypadku (**8%**) przedsiębiorca **nie okazał decyzji Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego o zatwierdzeniu zakładu i wpisu ich do rejestrów**.

3.8 ORZECZENIA LEKARSKIE

Przedsiębiorcy okazali aktualne **orzeczenia lekarskie** wydawane do celów sanitarno-epidemiologicznych.

INNE ZAGADNIENIA

W **1** placówce stosowano przyrząd pomiarowy oznaczony **nieaktualną cechą legalizacji** „I.14”.

WYKORZYSTANIE USTALEŃ KONTROLI

W związku z ustaleniami kontroli:

- w dwóch przypadkach przedsiębiorcom wymierzono **kary pieniężne z art. 40a ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 21 grudnia 2000 r. o jakości handlowej artykułów rolno spożywczych** w kwocie łącznej **1.252 zł** , zaś w **4** przypadkach wobec przedsiębiorców **zostaną wszczęte postępowania administracyjne** w sprawie wymierzenia kar pieniężnych wynikających z *art. 40a ust. 1 pkt 3 i 4 ustawy z dnia 21 grudnia 2000 r. o jakości handlowej artykułów rolno – spożywczych*,
- w **3** przypadkach zostały bądź zostaną wszczęte postępowanie **w sprawie zobowiązania do uiszczenia**, przez kontrolowanych przedsiębiorców **kwot stanowiących równowartość kosztów przeprowadzonych badań przetworów mięsnych** (*art. 30 ust. 1 ustawy z dnia 15 grudnia 2000 r. o Inspekcji Handlowej*);
- w **2** przypadkach nałożono **mandaty** karne kredytowane na kwotę **400 zł** w związku z popełnieniem wykroczeń *art. 100 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 25 sierpnia 2006 r. o bezpieczeństwie żywności i żywienia* oraz z *art. 26 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 11 maja 2001 r. Prawo o miarach*;
- w **1** przypadku, na podstawie *art. 18 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 15 grudnia 2000 r. o Inspekcji Handlowej*, wydano **decyzję** zarządzającą wycofanie z obrotu handlowego **1** partii przetworu mięsnego wartości **12 zł** po upływie terminu przydatności do spożycia;
- w **6** przypadkach **zażądano** usunięcia stwierdzonych nieprawidłowości.

Ponadto przesłano:

- **2** wystąpienia pokontrolne do producentów kwestionowanych wyrobów,
- **1** informację do Wojewódzkiego Inspektoratu Jakości Handlowej Artykułów Rolno – Spożywczych,
- **2** informacje do Państwowej Inspekcji Sanitarnej,
- **1** informację do Okręgowego Urzędu Miar.